

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 445/22
14.9.2022
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, Светлане Павић и др Драгице Попеску, чланова већа у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Невена Михаиловић, адвокат из Ваљева, Кнеза Милоша 2, против тужене ББ из села ..., чији је пуномоћник Оливера Маричић, адвокат из Ваљева, Карађорђева 117-121, мал. ВВ из ..., ..., коју заступа колизијски старатељ ГГ из ..., ... бр. ..., ради поверавања детета, вршења родитељског права и издржавања, одлучујући о жалбама тужиоца АА и тужене ББ изјављеним против пресуде Основног суда у Ваљеву П2 245/20 од 19.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 14.9.2022 године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца АА и тужене ББ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П2 245/20 од 19.11.2021. године у ставу првом, усвајајућем делу става другог изреке, делу става трећег који се тиче става првог изреке и усвајајућег дела става другог изреке и у ставу четвртном изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Ваљеву П2 245/20 од 19.11.2021. године у преосталом делу става другог изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена ББ да на име свог доприноса за издржавање заједничког детета странака, мал. тужене ВВ из ..., поред износа досуђеног ставом другим изреке, плаћа месечно износ од још 6.000,00 динара, најкасније до 5-ог у месецу за текући месец, а на руке тужиоца АА из ... почев од дана подношења тужбе 25.08.2020.године, па убудуће док та обавеза по закону траје, под претњом принудног извршења, те се ставом трећим изреке ожалбене пресуде на овај начин мења пресуда Општинског суда у Ваљеву П бр. 416/05 од 14.10.2005. године.

Свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеу П2 245/20 од 19.11.2021. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца, па се заједничко дете странака мал. тужиља ВВ из ..., рођена .... године, поверава тужиоцу као оцу на самостално вршење родитељског права, што су тужене дужне признати и трпети. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена ББ да на име свог доприноса за издржавање заједничког детета странака, мал. ВВ из ..., плаћа месечно износ од 6.000,00 динара, најкасније до 5-ог у месецу за текући месец, а на руке тужиоцу почев од дана подношења тужбе 25.08.2020. године, па убудуће док та обавеза по закону траје, под претњом принудног извршења, док је захтев за досуђење доприноса за издржавање преко досуђеног, а до траженог износа од 12.000,00 динара месечно почев од дана подношења тужбе па убудуће одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке одлучено је да се овом пресудом мења пресуда Општинског суда у Ваљеу П бр. 416/05 од 14.10.2005. године у ставу другом и трећем изреке пресуде, док је ставом четвртим изреке одлучено да свака странка сноси своје трошкове.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу побијајући је у одбијајућем делу става другог изреке, ставу трећем и четвртим изреке, а тужена ББ против одлуке из става првог изреке, усвајајућег дела става другог изреке, става трећег и четвртог изреке из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду испитао је првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са свим изменама и допунама) и оценио да је жалба тужиоца делимично основана, а да је жалба тужене ББ неоснована.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити другим повредама поступка које би биле битне.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена мал. ВВ, рођена .... године, рођена је у браку тужиоца АА и тужене ББ, који брак је разведен 14.10.2005. године. Истом одлуком туженој ББ је дете поверено на самостално вршење родитељског права, те је мал. ВВ живела са мајком у породичној кући њених родитеља у насељу ... у ... и то све до 28.04.2016. године, када мал. ВВ самоиницијативно прелази да живи у породичну кућу код свог оца, тужиоца АА, где се и даље налази. Тужилац са мал. дететом и својим родитељима живи у комфорној породичној кући површине око 100 м², у којој мал. ВВ има своју собу прилагођену њеном узрасту и потребама. Изражену личну жељу да ту и даље остане пред СЦР "Солидарност" није оспорила ни тужена као мајка мал. ВВ, иако сматра да таква одлука не би била добра што посебно не образлаже. Отац мал. ВВ, овде тужилац је бравар, без сталног запослења, који се када је у Србији, а то је у просеку три, четири месеца годишње бави приватним послом извођења завршних радова у грађевинарству, где зарађује у просеку до 60.000,00 динара месечно, док у преосталом периоду одлази на привремени рад у Немачку, те да по одбитку свих расхода заради просечно 800 евра. У том периоду о мал. ВВ (која је у време пресуђења

на прагу пунолетства), брину родитељи туженог, баба и деда по оцу и то деда мал. ВВ ЕЕ који је пензионер и баба ЂЂ, која је увек у првој смени запослена у ресторану “....” у .... Тужилац након развода брака није засновао брачну, нити ванбрачну заједницу и с обзиром на потребне психичко-физичке и васпитно образовне потенцијале поседује све потребне услове да самостално врши родитељско право над малолетном ВВ. С друге стране, мајка мал. ВВ, тужена ББ се почев од 2017. године из породичне куће својих родитеља преселила у село ..., где се удала за ЖЖ са којим има једно дете, ћерку ЗЗ рођену 2019. године са којим од тада живи у домаћинству са дететом из претходног брака њеног садашњег мужа, ИИ, рођеној 2006. године и мајком њеног супруга ЈЈ. Тужена ББ је запослена на одређено време у ..., где у просеку заради око 50.000,00 динара месечно, док се садашњи муж тужене издржава од пољоприведе, поседује 4,7 ха земље и пољопривредне производе продаје на пијаци у Ваљево. На основу налаза и мишљења водитеља случаја при СЦР “ Колубара” Ваљево, утврђено је да малолетна ВВ од прекида брачне заједнице родитеља половином 2004. године, па све до 2016. године живела је код мајке, а након тога самоиницијативно прелази да живи код оца АА, где се и даље налази, да са оцем и очевим родитељима има потребну емоционалну размену, осећа се прихваћеном и има жељу да ту и даље остане, због чега су се стекли услови за измену одлуке о вршењу родитељског права.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је сагласно одредби члана 77 став 3 Породичног закона, тужбени захтев за измену одлуке о вршењу родитељског права основан, с обзиром да мал. ВВ, која у моменту пресуђења има 17 година, више од пет година, тачније од 28.03.2016. године живи код тужиоца, због чега је по налажењу суда у најбољем интересу заједничког детета мал. ВВ да фактичко стање потврди овом пресудом и да мал.ВВ буде поверена оцу на самостално вршење родитељског права, што је према налазу и мишљењу надлежног центра у најбољем интересу детета, због чега је донета одлука као у ставу првом изреке ове пресуде.

Имајући у виду да је мал. ВВ поверена на старање оцу, то тужена као мајка има право и дужност да доприноси њеном издржавању, те је првостепени суд применом члана 160 ПЗ, оценио да је износ од 6.000,00 динара адекватан допринос тужене издржавању мал. ВВ, имајући у виду све околности конкретног случаја и то породичну ситуацију тужене ББ, чињеницу да се у међувремену удала и добила ћерку ЗЗ, рођену 2019. године, месечне приходе тужене који су око 50.000,00 динара, њену економску самосталност, да је иста здрава, радно способна, да нема трошкове становања, односно живи у породичној кући садашњег супруга, који се бави пољоприведом, да и сама има могућност да се додатно бави пољоприведом, док ће остатак, односно највећи део до утврђених потреба за издржавање мал. детета обезбедити отац, који такође по закону има обавезу издржавања. Наведени износ тужена ББ је обавезана да плаћа почев од дана подношења тужбе па убудуће док потребе за издржавањем трају.

Оцењујући наводе жалбе тужене ББ, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу јасне и довољне разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, одредбом члана 6. став 1. Породичног закона РС, прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Одредбом члана 61. став 1. истог закона, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, док је одредбом члана 77. став 3. овог закона, прописано да један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда, када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права, док је одредбом члана 266. став 1. истог закона, прописано да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

У конкретном случају, и по налажењу Апелационог суда правилно је првостепени суд донео одлуку као у ставу првом изреке пресуде, полазећи од налаза и стручног мишљења, надлежног Центра за социјални рад “Колубара” из ког произлази да су се стекли услови за измену одлуке о вршењу родитељског права, односно да отац АА поседује све услове да самостално врши родитељско право над мал. ВВ, који је првостепени суд прихватио као поуздано доказно средство, оцењујући да је дат у најбољем интересу малолетне ћерке парничних странака, а с обзиром на њен узраст, емоционалне и развојне потребе, те посебно околност да се мал. ВВ која тренутно има 17 година, пре више од пет година, тачније од 28.03.2016. године самоиницијативно преселила у породично домаћинство родитеља тужиоца, те да је то њена жеља и не жели да се врати у домаћинство мајке.

Неосновани су наводи жалбе тужене ББ да без обзира на чињеницу да је Центар за социјални рад дао предлог да се дете повери оцу на самостално вршење родитељског права, код неспорне чињенице да отац највећи део године борави у Немачкој, где је запослен, произлази да се дете не поверава оцу, већ његовим родитељима, баби и деди са којима живи у заједничком домаћинству, што није предвиђено Породичном законом. Ово имајући у виду да све околности конкретног случају- чињеница да је малолетна ВВ на прагу пунолетства, те да је надлежни Центар био мишљења да су се стекли услови за измену одлуке о вршењу родитељског права, односно да отац АА поседује све услове да самостално врши родитељско право над мал. ВВ јер је то у најбољем интересу детета, при чему је испоштавана одлуке мал. ВВ да живи у домаћинству код деде и бабе по оцу, због чега је правилно првостепени суд одлучио да мал.ВВ буде поверена оцу на самостално вршење родитељског права. При томе, овај суд је имао у виду да је ВВ након доношења ожалбене пресуде постала пунолетна дана 06.12.2021. године, те да је од тог дана и престало вршење родитељског права.

Неосновани су наводи жалбе тужене ББ да је мал. ВВ постављена баба по оцу за колизијског старатеља, на које решење је она уложила жалбу по којој није до дана доношења пресуде одлучено а суд је поступао као да је решење коначно и извршно и поред уложене жалбе. Наиме, из стања у списима произилази да је решење Центра за социјални рад “Колубара” од 04.08.2021.године, коначно, с обзиром да је на примерку решења који је достављен суду стављен печат од стране Центра за социјални рад на којем је констатовано да је одлука извршна дана 05.08.2021. године.

Међутим, одлучујући о висини доприноса тужене у издржавању мал. ћерке парничних странака, по налажењу овог суда првостепени суд је погрешно применио

материјално право, на шта основано указује садржај жалбе тужиоца.

Одредбом члана 73, 154 став 1 и члана 160 ПЗ, прописано је да мал. дете има право на издржавање од родитеља који имају право и дужност да издржавају дете под условима одређеним тим законом. Издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивање издржавања. Ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да му омогући најмање такав ниво животног стандарда какав ужива родитељ као дужник издржавања. Приликом оцењивања могућности лица које је дужно да даје издржавање, суд ће у смислу наведених законских одредби узети у обзир све његове приходе, стварну могућност да стиче зараду, сопствене потребе, законску обавезу издржавања других лица и друге околности од значаја за одређивање издржавања. Родитељ је дужан да на све могуће начине обезбеђује довољно средстава за егзистенцијалне потребе своје деце, при чему се мора узети у обзир да ли је у радном односу, као и његове стварне могућности да радом оствари зараду не само ради задовољавања својих потреба, већ и потреба издржаваног лица.

Апелациони суд је одлучујући о доприносу тужене ББ у издржавању мал. ћерке, тужене ВВ, ценећи интерес мал. детета који подразумева да свако дете има права на обезбеђење најбољих могућих животних и здравствених услова, а имајући у виду укупне породичне и имовинске прилике оба родитеља, околност да се тужена мајка у међувремену удала и добила ћерку ЗЗ, рођену 2019. године, месечне приходе тужене који су око 50.000,00 динара, околност да је иста здрава и радно способна, да нема трошкова становања, односно да живи у породичној кући садашњег супруга који се бави пољоприведом, да и сама има могућност да се додатно бави пољоприведом, затим потребе малолетне ћерке парничних странака, која је ученица четвртог разреда средње пољопривредне школе, оценио да је тужена у могућности да доприноси издржавању заједничке ћерке износом од 12.000,00 динара, док ће остатак обезбедити отац који такође остварује приход од извођења завршних радова у грађевинарству, где зарађује у просеку око 60.000,00 динара месечно, нема обавезу издржавању друге мал. деце, нити трошкове становања јер живи у комфорној породичној кући површине око 100 м², са својим родитељима. Наведени износ тужена АА је обавезана да плаћа почев од дана подношења тужбе, па убудуће док потреба за издржавањем траје.

Наводи жалбе тужене да је у утуженом периоду доприносила издржавању мал. ВВ као и њени родитељи су без утицаја на законитост и правилност побијане пресуде јер ова околност може бити од значаја искључиво у поступку принудног извршења.

С друге стране, позивање на процесну улогу ВВ у овој фази поступка је неосновано, тим пре што се тужена ББ током трајања првостепеног поступка сагласила да малолетна ВВ буде тужена страна, тим пре што се у овој правној ствари расправљало о измени правоснажне одлуке првостепеног суда П бр. 416/05 од 14.10.2005. године, а која се тичала вршења родитељског права над малолетном ВВ, као и њено издржавање.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка јер је иста донета правилном применом одредбе члана 207 ПЗ. Због тога су неосновани наводи жалбе тужиоца да пресуда не садржи јасне разлоге о одлуци да свака страна сноси своје трошкове и да је тужена ББ у Одељењу СЦР Мионица изјавила да жели да поштује одлуку, тада мал. ЦЦ да живи у домаћинству код деде и бабе по оцу, а да те након ове изјаве она и даље упуштала у поступак и пролонгирала сам ток парнице, због чега је лично одговорна за настале трошкове и предлаже да је суд обавезе на плаћање истих. Наиме, имајући у виду специфичност ове врсте спора, околност да је сврха ове парнице да се обезбеде услови за даље вршење родитељског права у најбољем интересу мал. Детета, као и да се одлучи о њеном издржавању, првостепени суд је руководећи се разлозима правичности правилно одлучио да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Из наведених разлога, на основу одредбе члана 390 и 394 тачка 4 ЗПП, одлучено је као ставу првом и другом изреке.

Одлучујући о захтевима парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, Апелациони суд у Београду је ставом трећим изреке сагласно одредби члана 207 ПЗ, одлучио да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић